Kufuga kienyeji ni 'sawasawa' na athari mabadiliko tabianchi

Watafiti na watunga sera za ufugaji wa kutunza mazingira wakiongozwa na Naibu Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Abdallah Ulega (katikati waliokaa). Kulia kwake ni Dk. Angelo Mwilawa na An Notenbaert. **PICHA: GAUDENSIA MNGUMI**

INATOKA UK.11

wa hewa ukaa na kuongeza mara mbili mapato iwe nyama, maziwa na chochote kingine kinachotokana na ufugaji himilivu".

ANATOA ANGALIZO

Profesa Komba anasema tatizo linaloweza kukwamisha juhudi hizo ni wafugaji kushindwa kupokea teknolojia mpya akisema kwa mfano TALIRI ilitoa mafunzo kuhusu teknolojia mpya hiyo ya ufugaji kwa kwa wafugaji 300 wa Kongwa mkoani Dodoma.

Lakini anaongeza yalipokelewa ni mmoja akaanza na wengine watatu wakamwiga baadaye hivyo watu wanaweza kuona ugumu wa upokeaji wa teknolojia mpya miongoni mwa walengwa.

Anasema ni lazima kufanya juhudi zaidi na kuhamasisha wakulima, wafanyabiashara na wafugaji ili kuipokea na kuitumia teknolojia mpya kwa ajili ya kuwa na kilimo na ufugaji himilivu unaozuia mabadiliko ya tabianchi.

Mkurugenzi wa Utafiti, Mafunzo na Huduma za Ugani katika Wizara ya Mifugo na Uvuvi, Dk Angello Mwilawa, anasema kwa Tanzania jitihada zimeshaanza kwa sababu kuna malisho na mbegu za malisho hayo, mfano TALIRI ina malisho mengi na hata wizarani pia wanafanya utafiti wa nyasi zilizoboreshwa ili yatoa lishe yenye virutubisho muhimu na bora zaidi kwa mifugo.

Kwa mfano, anasema kuna mashamba ya malisho ya serikali ambayo yanatoa mbegu mbalimbali na utafiti umefanyika tena kuna malisho au chakula cha mifugo cha aina mbalimbali kinachotakiwa kuhamasishwa kwa wafugaji.

"Halikadhalika kuna yanayozalishwa kwenye shamba la Langwira mkoani Mbeya, yapo mengine kwenye mashamba ya utafiti ya TALIRI Mpwapwa, Kongwa na Tanga kunakozalishwa malisho na mbegu." Anasema Dk. Mwilawa.

> Kwa kutumia malisho yaliyoboreshwa na mbari bora zaidi tutapunguza mara mbili uzalishaji wa hewa ukaa na kuongeza mara mbili mapato iwe nyama, maziwa na chochote kingine kinachotokana na ufugaji himilivu.

Anataja baadhi ya mbegu zilizotafitiwa kupata malisho bora ya 'rhodes' yanayotengeza 'hey' au malisho makavu yanayotumika wakati wa kiangazi.

Anataja kuwa yapo mengine yenye protini kwa wingi yanayoitwa 'braquiaria' ambayo hayazalishwi Tanzania na badala yake huagizwa nje kwa mfano katika nyanda za juu kusini kuna mashamba ya 'braquiaria', lakini mbegu zinaagizwa kutoka nje, nchini Mexico na kilo moja huuzwa Shilingi 45,000.

Dokta Mwilawa anasema zipo mbegu nyingine zinazozalishwa nchini ambazo huuzwa Sh. 20,000 kwa kilo na hizo ni jamii ya mikunde.

Anasema hizo ni bei ya serikali lakini kwa watu binafsi mbegu hizo ni ghali zaidi kilo ya mbegu za malisho jamii ya mikunde inafikia 35,000.

Anasema:"ni kiu ya Wizara ya Mifugo na Uvuvi, kuhamasisha kuzalisha malisho na katika halmashauri 37 tumeanzisha mashamba darasa ya mifugo wafugaji wajifunze kustawisha malisho na wazalishe chakula cha mifugo yao na kuvuna mbegu na kupanda malisho na wanunue chakula hicho kulishaji kisasa."

KUBORESHA MBARI

Akizungumzia suala la mbari anaungana na Profesa Komba kuwa ng'ombe wa asilia hutoa maziwa na nyama kidogo na kwamba kuboresha mbari au kosafu ndiyo mkakati ili zitoe mazao mengi kwa muda mfupi.

"Hili linawezekana kwa mifugo kula malisho bora ili itoe nyama na maziwa kwa wingi na kupunguza migogoro ya wafugaji na wakulima na kuzunguka huko na huko kusaka malisho."

An Notenbaert, ni mtafiti mwandamizi wa taasisi ya Alliance of Bioversity International ya Nairobi Kenya, ambaye pia ameshiriki utafiti huo, akitoa maoni yake anasema, baada ya kufanya utafiti kwenye sekta ya maziwa ambayo ni fursa kwa wafugaji kufanya biashara, wamegundua kuwa mifugo ina athari kubwa kwenye mabadiliko ya tabia nchi.

Anasema licha ya kutumia maji mengi, ardhi kubwa na malisho mengi inatoa gesi ya ukaa kwa wingi.

Anawataka wafugaji watumie fursa hiyo ya kuzalisha malisho na kufuga mifugo iliyoboreshwa kuzalisha na kunufaika kiuchumi, lakini kwa kutunza mazingira.

Anaongeza kuwa bila kuboresha ufugaji wawekezaji wanaweza kuikimbia sekta hiyo kwa vile zama hizi kuna uangalifu ili kuepuka uzalishaji kwenye maeneo yanayochochea ongezeko la joto duniani.

"Tunafanya utafiti kupata njia bora za uzalishaji mifugo yenye afya kupata nyama bora, maziwa mengi na bila athari kwa mazingira lakini kwa faida kubwa kiuchumi," anasema An.

VIKWAZO VINAVYOIBUKA

An asema matatizo yanayohusiana na utafiti wa mifugo ni pamoja na Tanzania kuwa kubwa na pia kuna hali za hewa tofauti hivyo si kila teknolojia inaweza kufaa na kutumika eneo moja.

"Ni lazima kufanya utafiti mara kwa mara, kujua malisho yepi yanafaa kwa mazingira gani, kuona namna bora ya kupata fedha za kuboresha mbari, kununua mbegu, kuzipanda, kuzitunza na kuwa na huduma bora za ugani, masoko" anasema mtafiti An.

Naibu Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Abdallah Ulega, akifungua mkutano huo anawataka watafiti na wadau wengine wa mifugo kuelimisha wafugaji umuhimu wa kupanda malisho kwa ajili ya mifugo yao.

Aidha, anaeleza kuwa wafugaji wengi ni wagumu kupokea teknolojia mpya na hawakubaliani na utaalam mpya ya kupanda malisho.

Anawahimiza wadau kuwapa wafugaji elimu na teknolojia hiyo kuhusu umuhimu wa kuzalisha malisho bora ambayo licha ya kunenepesha mifugo, watapunguza migogoro ya ardhi ya malisho, matumizi makubwa ya maji na nyasi nyingi lakini pia kupunguza kuzalisha hewa ukaa.

Kwa wafugaji wa Dar es Salaam na ukanda wa pwani kuna uhaba wa malisho, Naibu Waziri anaitaja shamba kuzalisha mbegu bora za malisho la Vikuge lililo Kibaha mkoa wa Pwani kuwa likiwa na hekta 515 na kwamba halijatumiwa kikamilifu na kwamba bado ni pori na kuitaka TALIRI kufyekwa vichaka na kuzalisha malisho na kukidhi mahitaji ya wafugaji wengi wa ukanda huo.

Anaitaka Kampuni ya Ranchi za Taifa (NARCO) kuzalisha malisho ya kutosh kwani ina mashamba mengi makubwa lakini ikifika kiangazi mifugo yake inakosa malisho. "Malisho yanaweza kuwa hata mahindi na siyo majani pekee. Mahindi yatakuwa chakula cha watu na majani watakula mifugo. Hatujawakataza kulima mahindi au alizeti kama humuweza ingieni ubia, tafuteni wawekezaji," anahimiza.

Scanned with CamScanner

Ulega: Saidieni wafugaji wa ng'ombe wa asili

Sekta ya mifugo ina nafasi kubwa katika kukuza uchumi wa nchi na kuboresha ustawi wa maisha ya Watanzania, ikiwamo kuwaondoa kutoka kwenye umasikini.

> Tuna wazalishaji wadogo wenye changamoto nyingi kama vile lishe duni, maji, afya. Tafiti, nguvu na maarifa vielekezwe katika wafugaji wa asili..."
>
> **Abdallah Ulega**

Mwandishi Wetu, Mwananchi

Dar es Salaam. Wakati takwimu zikionyesha wafugaji wa asili wakizalisha maziwa kati ya lita moja na nusu hadi tatu kwa siku, Naibu wa Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Abdallah Ulega amewataka watafiti katika sekta ya mifugo, kufanya tafiti zitakazokuza uzalishaji mkubwa wa maziwa nchini hasa kwa wafugaji wa asili.

Akizungumza katika mkutano wa watafiti na wadau wa maziwa uliofanyika hivi karibuni jijini Dar es Salaam, alisema kukuza sekta ya mifugo na uvuvi, ni miongoni mwa vipaumbele vinavyoweza kuchochea ukuaji wa uchumi na kuondosha umasikini nchini.

" Tuna wazalishaji wadogo wenye changamoto nyingi kama vile lishe duni, maji, afya. Tafiti, nguvu na maarifa vielekezwe katika wafugaji wa asili ambao ndio wengi na changamoto zao," alisema.

Aliwataka wataalamu kupeleka maarifa kuhusu ufugaji bora na wenye tija wa ng'ombe hadi kwa wafugaji wa chini ambao baadhi ni wazito katika kukubali mabadiliko ikiwamo kutumia malisho ya kupanda.

" Fursa ya nyama na maziwa ni kubwa. Wimbo wetu uwe ni ufugaji kibiashara tutoke katika makundi makubwa ya ng'ombe, tuelekee katika ufugaji wa kibiashara," alisema.

Kwa upande wake, Mkurugenzi Mkuu, wa Taasisi ya Utafiti wa Mifugo Tanzania, Profesa Erick Komba, alisema watafiti wamefanya utafiti kuhusu namna ya kupunguza hewa ukaa inayozalishwa na mifugo na hivyo kuongeza athari katika mabadiliko ya tabia nchi.

Alisema kama wafugaji nchini watajihimu kutumia mbari bora na malisho yaliyoboreshwa, wana uwezo wa kuongeza uzalishaji mara mbili na pia kupunguza athari za mabadiliko ya tabia nchi.

Scanned with CamScanner

Sekta ya mifugo yakabiliwa kero magonjwa

Na Paul Mabeja, DODOMA

SEKTA ya mifugo nchini bado inakabiliwa na kero nyingi ikiwamo magonjwa kwa mifugo.

Mkurugenzi wa Sera na Mipango, Wizara ya Mifugo na Uvuvi, Amos Zephania, aliyasema hayo katika kongamano la saba la wadau wa kilimo, jijini hapa.

Alisema, kutokana na hali hiyo wizara inatoa wito kwa wadau mbalimbali kuwekeza katika kuanzisha viwanda vya uzalishaji wa dawa za mifugo ili kukabili kero hiyo.

Alisema kero nyingine ni upatikanaji wa maji na malisho kwa mifugo hali ambayo imekuwa sababu kubwa inayoathiri sana sekta hiyo nchini.

"Wakati wa masika hata ng'ombe wale wa kienyeji utoaji wa maziwa unaongezeka, lakini wakati wa kiangazi kiwango cha maziwa kinashuka hii ni kutokana na uhaba wa maji pamoja na malisho ya mifugo yetu hivyo nitoe wito kwa wadau kutafuta namna ya kuzalisha malisho," alisema Zephania.

Alisema pia ipo haja ya kuboresha mifugo inayozalishwa nchini ili kuendana na mahitaji ya sasa.

"Ng'ombe tuliona hivi sasa nchini ni wadogo sana hawatoi maziwa ya kutosha, lakini hata nyama yao ni kidogo sana ambayo haiwezi kuleta ushindani katika soko hivyo ipo haja kutafuta namna ya kuboresha mifugo hii," alisisitiza.

Kadhalika, alisema kero nyingine ni uhaba wa maofisa ugani nchini kwa kuwa wanaohitajika ni 17,000 na waliopo ni 3,397 ambao hawakidhi mahitaji.

Alisema kutokana na tatizo la uhaba wa wagani wizara imeamua kuanzisha mfumo wa M-Kilimo ambao utawawezesha wakulima kupata taarifa mbalimbali zitakazo wasaidia kupata majibu ya maswali yao.

Vile vile, alisema ili kuboresha mazingira na kuwezesha ukuaji wa sekta ya mifugo katika mwaka wa fedha 2020/21 wizara imeendelea kupitia sheria za sekta ya mifugo na kanuni mpya nne zimeandaliwa na kutangazwa kwenye gazeti la serikali.

Scanned with CamScanner

Ndone. (Picha Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi).

Ng'ombe kuvalishwa hereni

Na Peti Siyame, Nkasi

SERIKALI imesema itafanya kampeni ya kutambua, kusajili na kufuatilia mifugo kielektroniki katika mikoa yote.

Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Mashimba Ndaki alisema uzinduzi wa kampeni hiyo utafanyika wilayani Nkasi na kwamba awali, itafanyika katika mikoa ya Rukwa, Katavi Kigoma na Tabora na hadi Agosti mwakani, ng'ombe wote nchini watakuwa wamevikwa hereni.

Alibainisha hayo alipozungumza na wafugaji katika kikao kilichofanyika katika Mji Mdogo wa Namanyere.

Alisema kampeni hiyo itafanywa kwa kuzingatia Sheria Namba 12 ya Utambuzi, Usajili na Ufuatiliaji ya Mwaka 2010.

Alizitaja faida za kuvisha ng'ombe hereni kuwa ni kuongeza thamani ya mifugo katika masoko ya ndani na nje ya nchi, kudhibiti wizi wa mifugo na pia idadi ya ng'ombe nchini kufahamika.

Mkurugenzi Mtendaji wa Huduma za Mifugo Tanzania, Profesa Hezron Nonga alisema katika kipindi cha 2015/16 na 2016/17 ng'ombe 17,000,000 walipigwa chapa ya moto nchi nzima na robo tatu ya hao alama zilifutika.

"Kuwapiga chapa ya moto wanyama kulisababisha asilimia 90 ya ngozi kukosa masoko ya uhakika na ushindani kwa kukosa ubora," alisema Profesa Nonga.

Scanned with CamScanner